

تکنیک‌های تسلیح سازه بتن آرمه با FRP

ایمان الیاسیان - کارشناس ارشد سازه

Iman.Elyasian@Gmail.com

چکیده: امروزه مقاوم سازی به صورت یک سیستم عرضه می‌شود، این سیستم‌ها تنها شامل مواد تشکیل دهنده همانند فیبر و رزین نیست بلکه در برگیرنده تکنیک‌های نصب، راهنمایی و آموزش مجریان می‌باشد.

مقدمه: روش‌های مختلفی برای نصب میلگردها و پوشش‌های FRP وجود دارد که در این مقاله به بررسی آنها می‌پردازیم.

۱- تکنیک‌های تسلیح سطحی عضو بتن آرمه با ورقه FRP

به طور کلی دو تکنیک برای تسلیح سطحی سازه‌ای بتنی موجود است:

External Bonded Laminates

۱-۱. لایه‌های پیوندی خارجی

Near Surface Mounted Rods (NSM)

۱-۲. میله‌های جاسازی شده نزدیک سطح

برای مقاوم سازی تیرهای بتنی رایج‌ترین نوع FRP‌ها عبارتند از:

Smooth and Deformed

۱- میلگردهای صاف و عاج دار

Pretension Tendons

۲- تاندونهای پیش تنیده

Cured in Place Laminates/Shells

۳- پوسته‌های عمل آمده در محل

Pre-Cured in Place Laminates/Shells

۴- پوسته‌های پیش عمل آمده

۲- نصب لایه‌های پیوندی خارجی

همانگونه که قبلاً گفته شد لایه‌های پیوندی سطح به دو صورت موجود هستند:

Pre-cured and cured in place laminates

در روش دوم جهت پر کردن حفره‌های کوچک بروی سطح آماده شده بتن یک لایه آستری کشیده می‌شود.

پیشنهاد می‌شود که پس از مخلوط کردن رزین‌ها به وسیله دستگاه گردونگر لایه نازکی از آن بروی سطح

کشیده شود. پس از آن یک لایه فیبری به طول و عرض مورد نیاز بریده شده و به کمک دستگاه گرداننده

جدا کننده حباب (bubble roller) با فشار روی بتن نصب می شود. این کار سبب می شود که هوای حبس شده بین رزین و لایه فیبری حذف شده و از تلفیق بین ورقه های فیبری و رزین اطمینان حاصل شود. باید توجه کرد که اگر ورقه FRP از جهت ضعیف نصب شود، مقاومت ورقه ها کاهش می یابد. پس از اینکه لایه نصب شد لایه دومی از رزین های تلفیق گر بر روی ورقه ها کشیده می شود. تکنیکهای ترمیم شامل عمل ترزیق رزین ها یا جایگزین کردن لایه ها می باشد که خود وابسته به اندازه، تعداد و مکان محل های ورقه ورقه شده می باشد. باید توجه داشت که اکثر سیستم های FRP برای نصب اشتباہ برانگیز می باشند.

نصب نامناسب می تواند به صورتهای مختلف نظیر مخلوط نشدن اعضا به صورت کافی، اشباع نشدن فیبرها، ناهمراست بودن فیبرها و ... ظاهر شود.

برای اطمینان از عملکرد نصب مناسب انجام آزمایش کنترل و بازررسی به صورت دقیق انجام می شود.

۳- پروفیل سطحی و مقاومت

توجه به کیفیت پیوند بین مسلح کننده های FRP و بتن برای مؤثر واقع شدن تکنیک مقاوم سازی بسیار حیاتی می باشد. قبل از بکاربردن سیستم FRP باید از تراز کیفیت سطح بتن اطمینان حاصل کرد. محل حفره ها باید به کمک اپوکسی مناسب پوشیده و مکانهای مرتفع باید همسطح گردد.

جهت مطمئن شدن از پیوند کافی نیاز به یک سری تحقیقات برای مشخصات بتن می باشد. جهت تعیین کفایت سطح بتن آماده شده برای عملکرد FRP از یک اندیس زبری استفاده می شود. یکی از این روشها استفاده از پروفیل های سطحی بتن^۱ (CSP) است که توسط انتیستوی ملی تعمیرات بتن^۲ (ICIR) فراهم شده است. این پروفیل ها دارای نتایج مشابه درجات زبری است که منظور عملکرد پیچش ها و آستر های بالاتر از ۶ میلیمتر ضیخامت مطالعه شده است.

هر پروفیل دارای یک درجه (CSP) بوده که از ۱ (تقریباً صاف) تا ۹ (خیلی زبر) درجه بندی شده است. مطالعات گذشته نشان می دهد که زبری سطح بتن فاکتوری کلیدی بوده که می تواند بر مشخصات پیوند بین اپوکسی و بتن اثر بگذارد. قبل از نصب سیستم های FRP سطح روی بتن برای پاک شدن گرد و خاک و آلودگی، شن پاشی می شود. توجه به این نکته لازم است که عمل گسیختگی ممکن است با فراهم بودن شرط

زبری وجود داشته باشد. این مورد زمانی اتفاق می‌افتد که سطح بتن دارای مقاومت ناکافی بوده و مسبب یک گسیختگی زود هنگام گردد.

۴- توزیق ترکها

در زهای کوچک را با فشار توسط اپوکسی پر می‌کنند. در زهای بزرگ را ابتدا بصورت اره ای بریده و پس از آن با اپوکسی پر می‌شوند. وجود برخی از محدودیتها نظیر ملاحظات فنی مثل غلظت اپوکسی یا ملاحظات ساختاری و اقتصادی سبب به وجود آمدن سه روش شده است.

۵- اتصال گوشه‌ها Lap splices

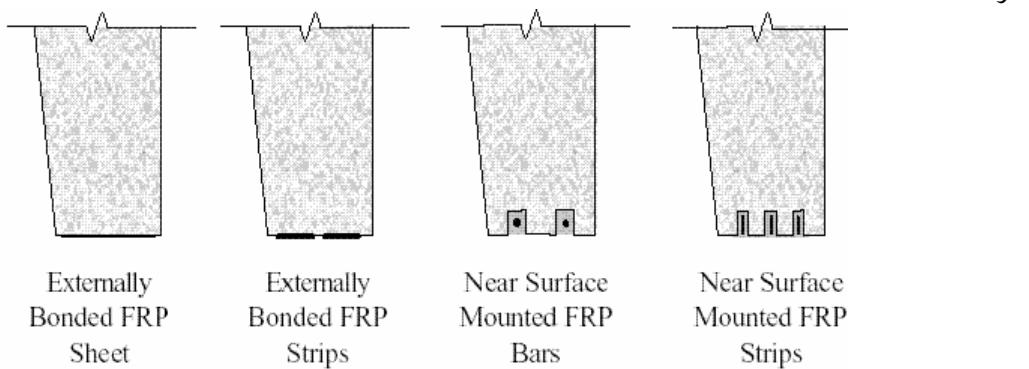
ورقه‌های فیبری معمولاً از رلهای بسته بندی شده است که ممکن است دارای صدھا فوت طول باشند. به دلایل سازه ای و هندسی ممکن است به وصل کردن ورقه‌ها نیاز باشد. عنوان مثال در مواردی که دور یک ستون FRP پیچیده می‌شود، نیاز به اطمینان از اتصال لایه‌ها جهت محصور شدگی و پیوستگی اجتناب ناپذیر است. بطور کلی طول اورلپ‌ها بستگی به نوع فیبرها، سختی ترکیبات کامپوزیتی، نوع و ضخامت رزین‌ها دارد. همپوشانی کافی اتصالات سبب فراهم آوری ظرفیت کامل مواد کامپوزیتی و اطمینان از مقاومت سیستم می‌شود.

۶- نصب میله‌های تعییه شده نزدیک به سطح

کاربرد میله‌های تعییه شده نزدیک به سطح FRP روش جالب برای افزایش مقاومت خمی و برشی بتن مسلح معیوب می‌باشد. این تکنیک زمانی عملی است که مهار میلگردهای تعییه شده در مجاورت عضو ممکن باشد. علاوه بر این کاربرد میله‌های NSM به عملیات آماده سازی سطح نیاز ندارد. در موارد بخصوص کاربرد میله‌های NSM FRP دارای کارایی بالاتری از ورقه‌های پیوندی FRP می‌باشد. بخصوص موقعی که مهار انتهاهی تقویت‌های FRP نیاز به یک طراحی اساسی دارند یا نصب ورقه‌ها شامل یک عملیات وسیع آماده سازی سطح باشد. نصب میله‌های NSM FRP بوسیله شیار زدن بروی سطح بتن انجام می‌شود. نصب تقویت‌ها بصورت سنتی موازی با مسلح کننده‌های موجود می‌باشد. شیارهای بوجود آمده ممکن است دارای سطح مقطع مربع شکل با ابعادی مساوی با میلگردهای بعلاوه $1/8$ اینچ در هر طرف برای تلورانس نصب می‌باشد. شیار زدن بروی سطح بتن به صورت دو برش اره ای است که بوسیله ابزار و تکنولوژی متداول بروی سطح بتن زده می‌شود. دو طبقه برشگر با عمقی معین و با فاصله ای مساوی با عرض شیار از هم قرار داده می‌شود. در اثر خرد شدن بتن بین دو برشگر شیار بوجود می‌آید.

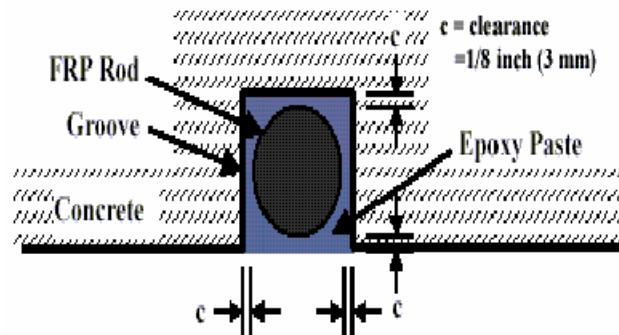
برای نصب میله های NSM FRP هر شیاری در ابتدا توسط ملاتی با غلظت بالا مانند اپوکسی بصورت نیمه پر می شود. این ملات باید با سیستم FRP سازگاری داشته باشد. غلظت بالای ملات سبب تسهیل عملیات بخصوص جهت کارهای بالا سری می گردد.

یک میله FRP در داخل شیار قرار گرفته و به آسانی در محلش فشار داده می شود. این عمل سبب می شود که اپوکسی به محیط میله نفوذ کرده و بصورت پوششی روی جدارها را پوشاند. همچنین میله ها می توانند به وسیله گوه هایی با فاصله مناسب در محل خود قرار گرفته و بعد توسط ملاتی مشابه پر شوند و با سطح بتن همسطح گردند.

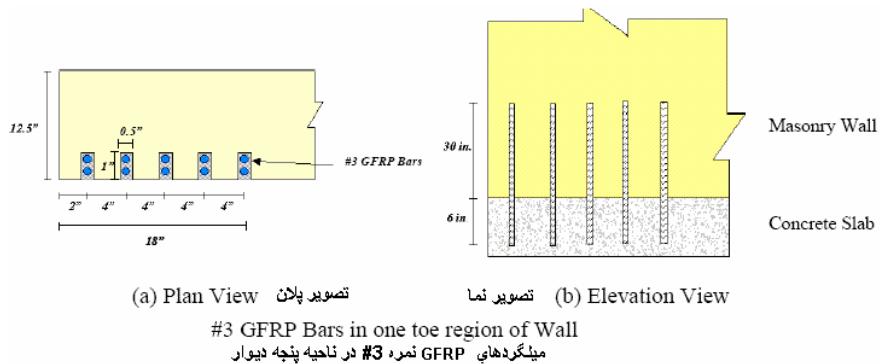
شکل ۱- اشكال مختلف تسلیح عضو بتن آرمه با FRP [۱]

از چپ به راست ۱- ورقه FRP پیوندی خارجی ۲- نوارها یا باریکه های پیوندی خارجی ۳- میلگردهای FRP نصب شده در نزدیک سطح ۴- نوارهای FRP نصب شده در نزدیک به سطح مطابق شکل ۲ می بینید که پس از ایجاد شیار و قرار دادن میلگرد FRP در محل با تلرانس $1/8$ اینچ یا ۳ میلیمتر اطراف میلگرد با اپوکسی با ویسکوزیته بالا برای نصب مناسب پر می شود. به دلیل اینکه اثر میله های NSM با کیفیت پیوند بین مسلح کننده ها و مواد پیرامون آن رابطه نزدیک دارد، عملکرد پیوند بین میله ها و بتن برای مؤثر واقع شدن این روش بسیار مفید می باشد. در ادامه مطلب برخی از پارامترهایی که بر پیوند بین NSM FRP ها اثر می گذارد توضیح داده شده است.

شکل ۲- جزئیات نصب میله های (NSM) [۲]

شکل ۳- جزیات نصب میلگردهای نزدیک به سطح FRP برای تقویت دیوار با مصالح بنایی [۱۷]

۶-۱. آماده سازی سطح

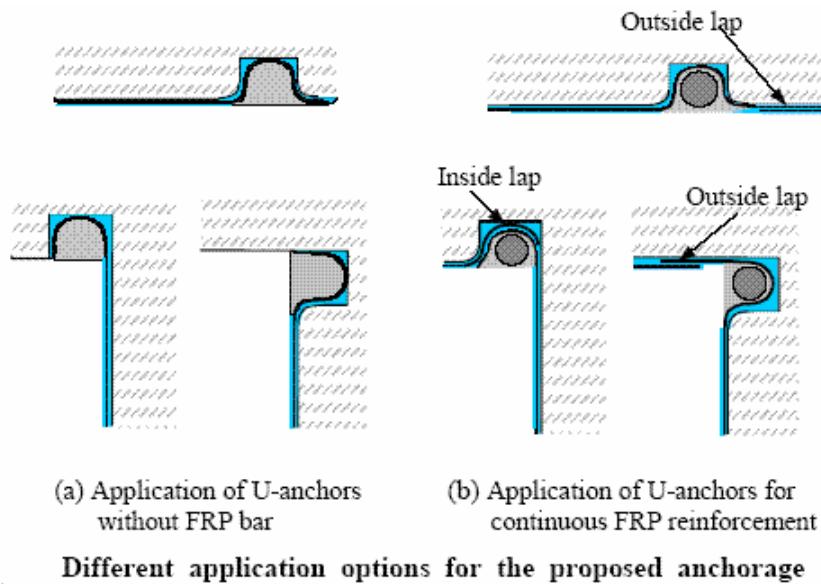
تمیز بودن شیار، عملکرد پوشش آستری و مقاومت بتن همگی فاکتورهایی هستند که می‌توانند بر خصوصیات پیوند بین بتن و چسب اپوکسی اثر بگذارند. آماده سازی سطح یکی از پارامترهای بسیار مهم می‌باشد. به دلیل اینکه تنفس کششی بوسیله تنفسهای مماسی از بتن به میله‌های FRP درون چسب انتقال داده می‌شود.

۶-۲. نوع میله‌ها

پارامترهایی از میلگرد که بر عملکرد سیستم اثر می‌گذارد ممکن است شامل مواردی چون قطر میله، نوع FRP و شرایط سطح باشد. مقاومت پیوند و مکانیزم گسیختگی پیوند بصورت ویژه با شرایط سطح میله‌ها ارتباط دارد.

۶-۳. ابعاد شیار

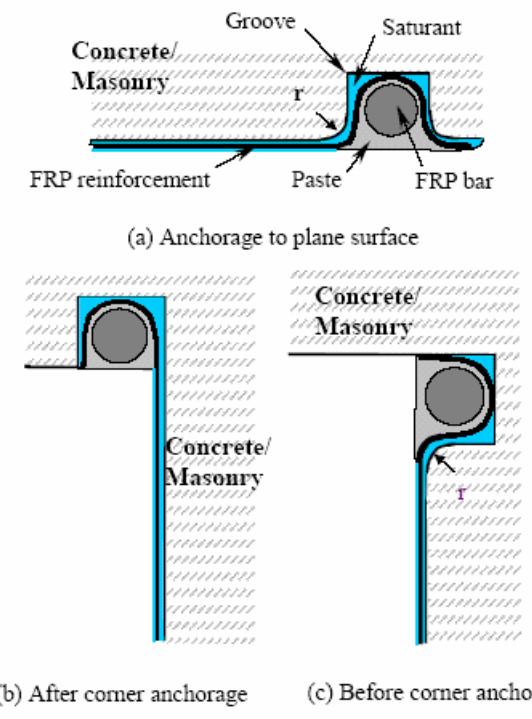
افزایش عمق شیار ممکن است مقاومت را افزایش داده، البته به شرط اینکه از گسیخته شدن چسب اپوکسی جلوگیری شود. با توجه به تحقیقات انجام گرفته حداقل ابعاد شیار برابر با ابعاد میله‌های FRP بعلاوه ۰،۲۵ اینچ مطلوب می‌باشد.

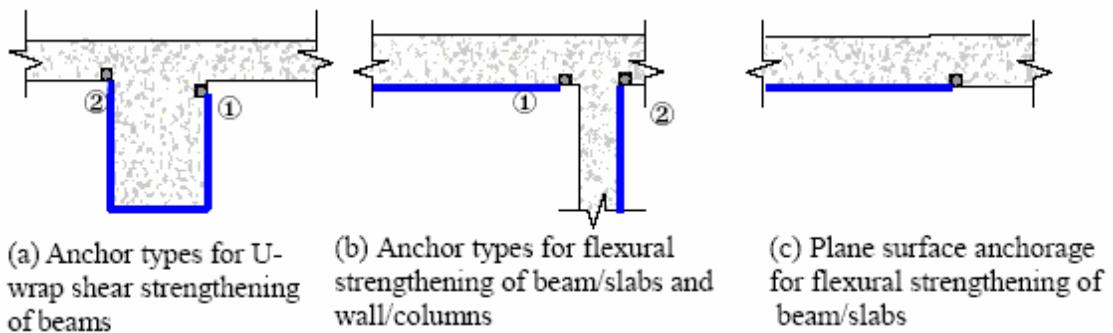
شکل ۴- مهار انتهایی U شکل با پوشش و با یا بدون میلگرد FRP در حالاتی مختلف [۳]

با توجه به شکل ۴ می‌بینیم که هم پوشانی ورقه FRP می‌تواند داخل یا خارج از شیار انجام شود و در مهار

انتهایی شکل در صورت لزوم از میلگرد NSM FRP نیز برای تقویت بیشتر استفاده می‌شود.

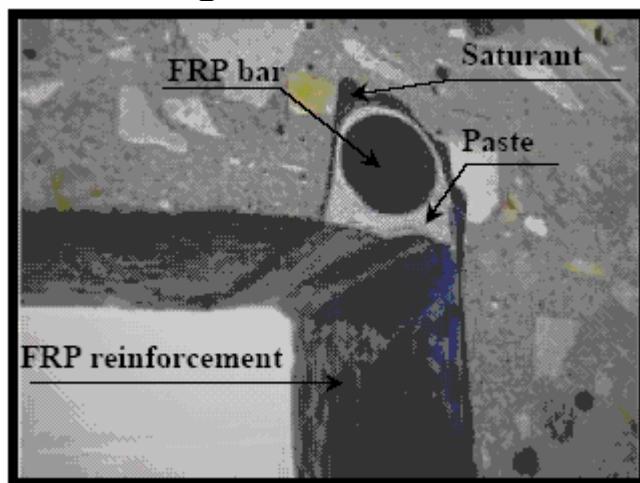

شکل ۵- حالتی مختلف مهار انتهایی U شکل [۳]

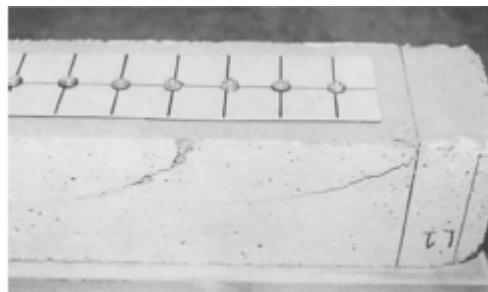

شکل ۶- حالت های مختلف مهار انتهایی ورقه های FRP در تیر ، ستون یا دال بتن آرمه [۳]

با توجه به شکل های ۴ تا ۶ به این نتیجه می رسیم کی از روشهای کنترل محل قطع پوششها و ورقه های FRP بدون استفاده از طول مازاد بر محل قطع تئوری و عملی برای جلوگیری از گسیختگیهای عدم پیوند استفاده از همان تکنیک شیار زنی و استفاده از میلگردهای FRP نزدیک به سطح است.

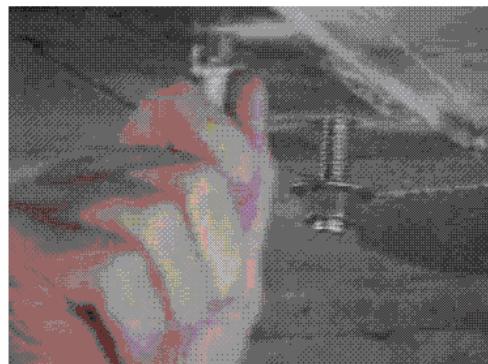

شکل ۷- جزئیات مقطع عرضی مربوط به مهار U شکل انتهایی به کمک میلگرد نصب شده در نزدیک سطح FRP [۴]

شکل ۸- کاربرد بست مکانیکی برای اتصال ورقه FRP در تقویت خمی به تیر بتن آرمه [۵]

گاهی اوقات برای مهار انتهایی ورقه FRP از بست مکانیکی لاشکل یا دور پیچ مطابق شکل ۸ و یا انکربولت و پیچ مطابق شکل ۹ استفاده می شود.

نصب کردن مهارها Installation of anchors

فرو بردن انکرها در دال بتن آرمه Driving anchors into slab

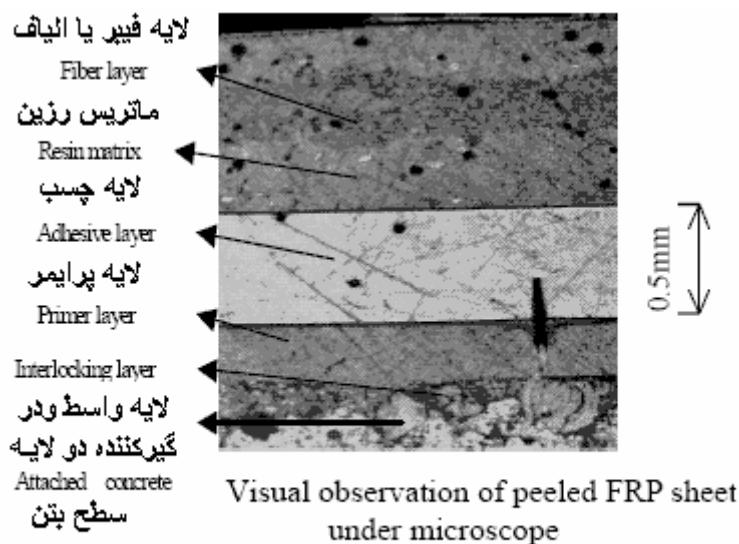

محکم کردن انکر یا مهارها Tightening of anchors

(b) Bolted CFRP Plates

شکل ۹- کاربرد مهار و پیچ برای اتصال ورقه های CFRP [۱۴]

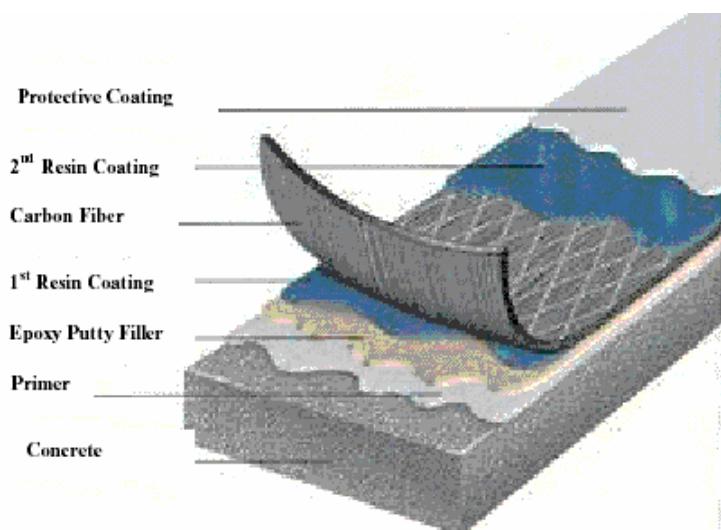

مشاهده عینی ورقه FRP بین لایه های مختلف با میکروسکوپ

شکل ۱۰- جزئیات لایه FRP و چسب زیر میکروسکوپ [۱۱]

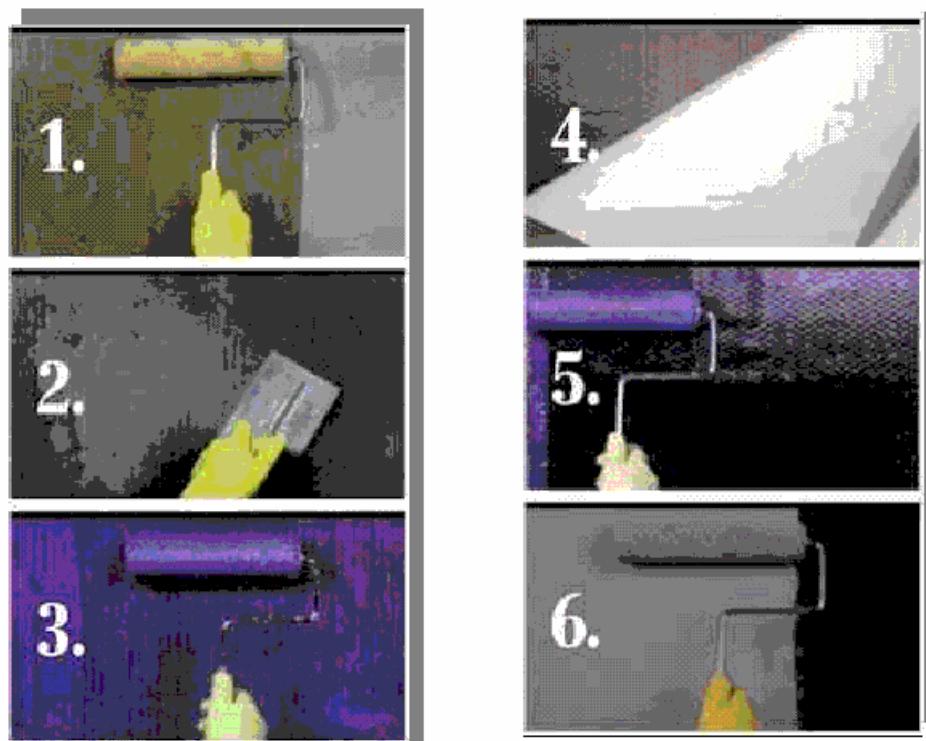
۷- مراحل نصب ورقه FRP

با توجه به شکل ۱۱ می‌بینید که ابتدا یک لایه پرایمر بر روی سطح بتن کشیده، سپس بتوانه و پرکننده اپوکسی را بر روی آن کشیده و لایه پوشش رزین یا چسب را کشیده، سپس ورقه فیبر کربنی را چسبانده، بر روی آن یک لایه پوشش چسب کشیده و در نهایت پوشش محافظ وجود دارد.

شکل ۱۱- جزئیات مراحل نصب ورقه FRP بر روی سطح بتن [۱۲ و ۱۳]

Installation

1. Roll on primer
2. Fill discontinuities with putty
3. Roll on resin

4. Place on fibers
5. Roll on top layer of resin
6. Apply protective coating

شکل ۱۲- جزئیات نصب ورقه FRP [۶]

مطابق شکل ۱۲ مراحل عبارتند از :

- ۱- مالیدن پرایمر یا لایه اولیه و آستری
- ۲- پر کردن ناپیوستگی ها و خلل و فرج با بتن
- ۳- مالیدن رزین یا چسب
- ۴- قرار دادن ورقه های FRP در محل مورد نظر
- ۵- مالیدن لایه فوکانی یا چسب
- ۶- بکار بردن پوشش محافظ

مراحل نصب به طور اصولی مطابق شکل ۱۳ به ترتیب عبارتند از:

- ۱- **آماده سازی سازه:** قبل از هر تقویت با ورقه ها بایستی بتن تخریب شده و آرماتورهای خورده شده و ترکهای اصلی با تزریق بتن ترمیم شود
- ۲- **آماده سازی سطح:** پس از تعمیر سازه آسیب دیده، سطح آن کاملاً صاف شده و نا منظمی ها و زوایای تندد
- ۳- **بکار بردن لایه آستری یا پرایمر:** برای افزایش چسبندگی و جلوگیری از جدایش ورقه FRP از لایه چسب بین بتن و ورقه، با غلتک یک لایه اپوکسی با لزجت کم به طور موضعی روی سطح مورد نظر به عنوان پرایمر می مالند.

۴- بتونه کردن: یک لایه چسب با ویسکوزیته بالا برای پر کردن خلل و فرج و فرورفتگیهای در محلهای مورد نیاز بکار بردہ می شود.

۵- بربدن ورقه: بر روی یک سطح تمیز و آماده که عاری از هر گونه آلودگی، چسب و ناصافی است ورقه FRP مطابق مشخصات وجزئیات ارائه شده بریده می شود.

۶- اشباع کردن ورقه: در پروژه های بزرگ و حجمی ورقه ها با دستگاههای گرداننده خاص در کارخانه اشباع می شوند و لایه اپوکسی یا ماتریس رزین به آن اضافه می شود و فقط کافی است در محل مورد نظر چسبانده شود ولی در کارهای کوچکتر و کم حجم تر در محل رزین روی سطح مورد نظر مالیده شده سپس ورقه خشک و بدون چسب بر روی سطح بتن چسبانده می شود.

۷- بکاربردن ورقه: ورقه را با دقیق روش هموار و بدون هیچ گونه آلودگی، حباب هوای محبوس به صورت کاملاً صاف و مستقیم دقیق می چسبانند.

۸- نظارت بر کنترل کیفیت: در زمان عمل آوری ۲ تا ۶ ساعت بسته به شرایط حاکم ورقه ها چک و کنترل می شوند تا هیچ گونه حباب هوا بین لایه FRP و بتن حبس نشده باشد و خم شدگی یا بیرون زدگی

(Sagging) وجود نداشته باشد و ناظرهای تریت شده ای برای کنترل کیفیت ورقه های FRP استفاده می شود

۹- اطمینان از کیفیت: گزارش های کنترل کیفیت تهیه شده و به خوبی نگهداری می شوند تا اطمینان از ترمیم و تعمیر موققیت آمیز عضو سازه ای حاصل شود.

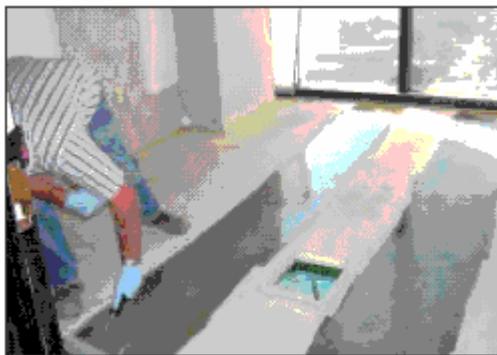
۱۰- لایه رویین: پس از عمل آوری و نظارت بر کیفیت، ورقه های FRP برای نیاز به حفاظت و نگهداری کمتر و حفظ زیبایی و معماری با یک لایه بتن رویین یا ماده ای دیگر پوشانده می شوند.

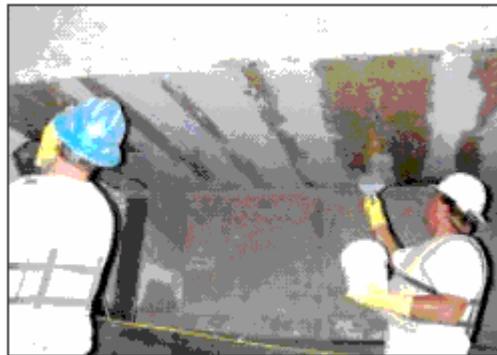
1. STRUCTURE PREPARATION

2. SURFACE PREPARATION

3. PRIMER

4. PUTTY

5. CUTTING FABRIC

6. SATURATING FABRIC

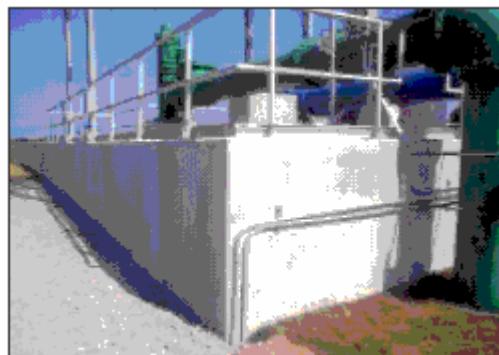
7. APPLYING FABRIC

8. QUALITY CONTROL MONITORING

9. QUALITY ASSURANCE

10. TOP COAT

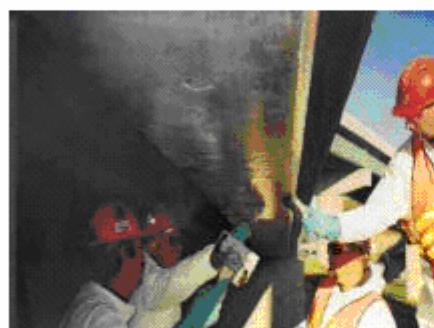
شكل ۱۳ - مراحل نصب ورقه FRP [۲]

(a) Overall View

(b) Surface Sandblasting

(c) Application of Putty

(d) Application of Saturant

(e) Manual Lay-up of CFRP Sheet

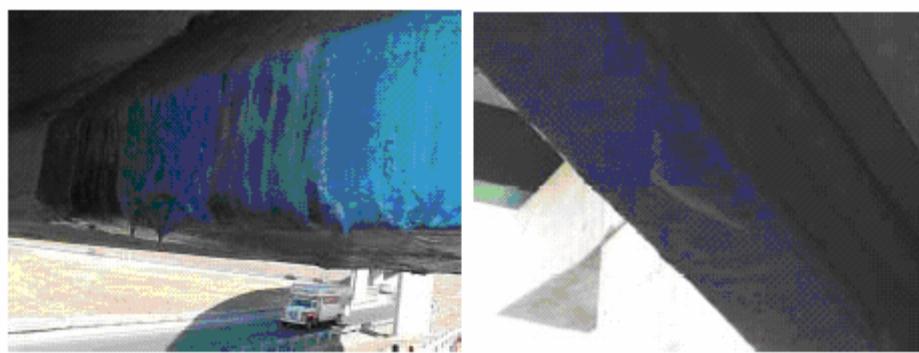

(f) Strips Manual Lay-up

شکل ۱۴- جزئیات تقویت تیر اصلی تابلیه پل با FRP [۸]

با توجه به شکل ۱۴ مشاهده می‌شود که مراحل نصب عبارت است از:

- ۱- بازنگری کلی ۲- ماسه پاشی بر روی سطح برای از بین بردن آلودگی ها ۳- بتنه کردن ناصافی ها و فرورفتگی ها ۴- بکار بردن لایه چسب اولیه و اشباع کننده به کمک غلتک ۵- نصب در محل به صورت دستی ورقه CFRP ۶- نوارها و باریکه های نصب شده به صورت دستی برای مهار بیشتر

(a) Excess of Saturant

(b) Blister in the repaired area

شکل ۱۵- خرابی حاصل شده ۱- بر اثر استفاده بیش از حد چسب یا اشباع کننده
۲- تاول زدن و باد کردن ناحیه تعمیر شده [۸]

ماسه پاشی به فولاد خورده شده
Sandblasting of corroded steel

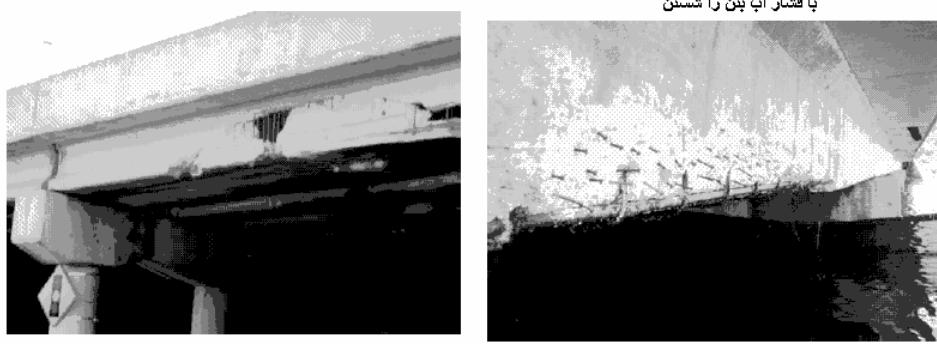
شکل دادن به مقطع بتن
Forming concrete section

متصل کردن و پیوند مجدد میلگرد های بریده و قطع شده
Splicing of damaged bars

Pressure washing of concrete

با فشار آب بتن را شستن

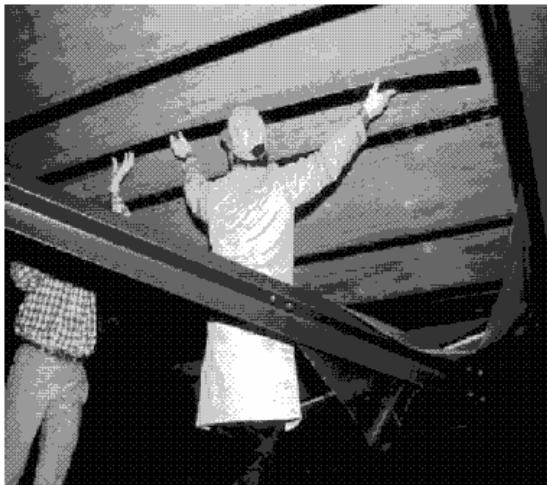

Examples of damages: corrosion
(top) and vehicle collision (bottom)

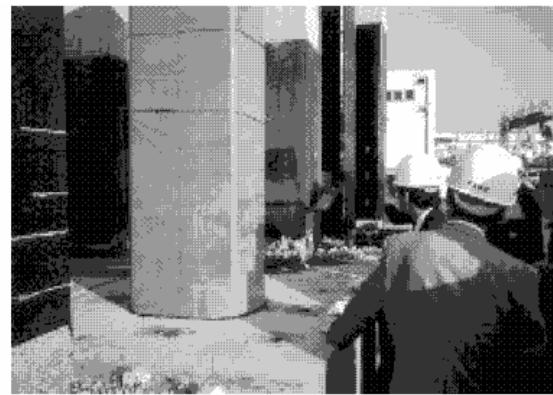
خسارت واردہ در سطح فروقانی ناشی از خوردگی
و در بخش تحتانی بر اثر تصادم وسائل نقلیه

Mechanical anchorage
مهار مکاتیک

شکل ۱۶- نحوه ترمیم و باز سازی عرضه یا تابلیه و پایه های پل آسیب دیده
با میلگردهای نزدیک به سطح و پوشش های FRP [۱۶]

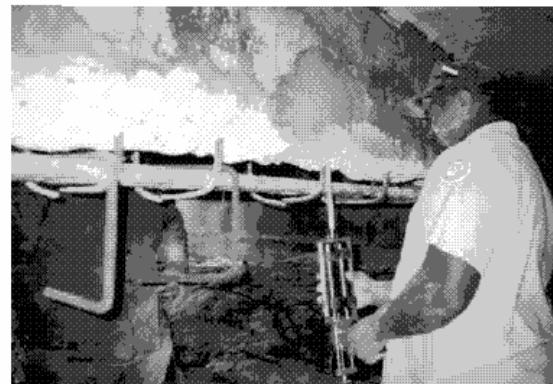
Precured strips نوارهای پیش ساخته و آماده

Column wrapping دورپیچ کردن ستون

Precured shells پوسته های پیش ساخته

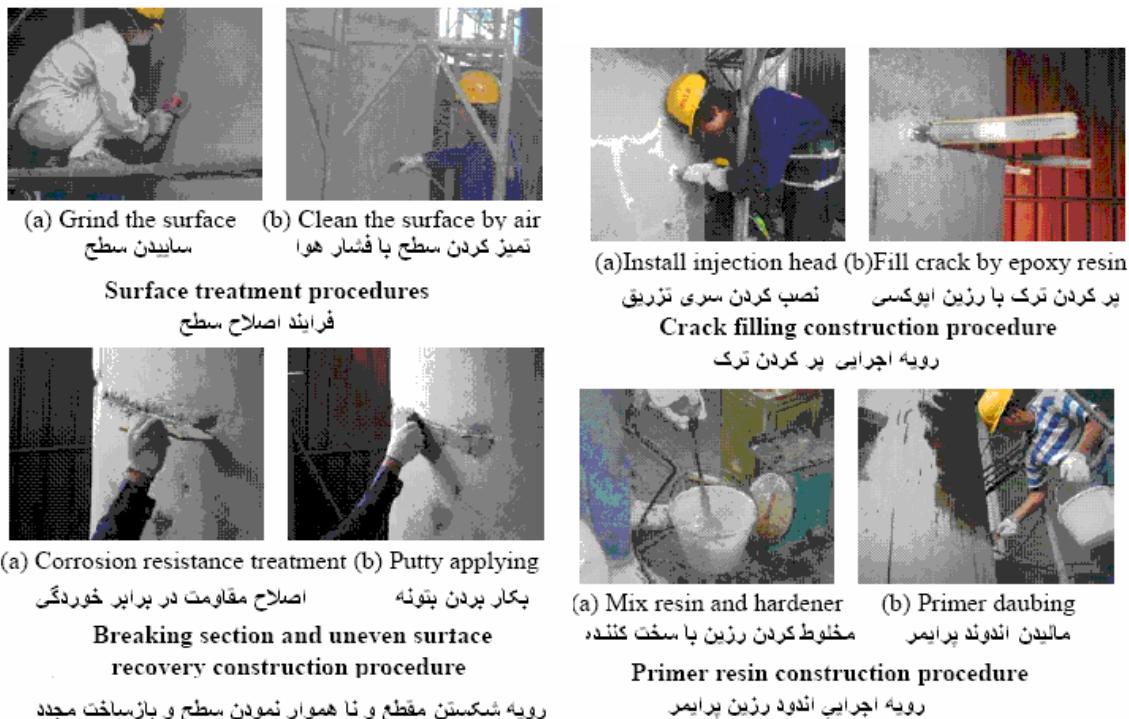
Epoxy injection of cracks پرکردن ترکها با تزریق اپوکسی

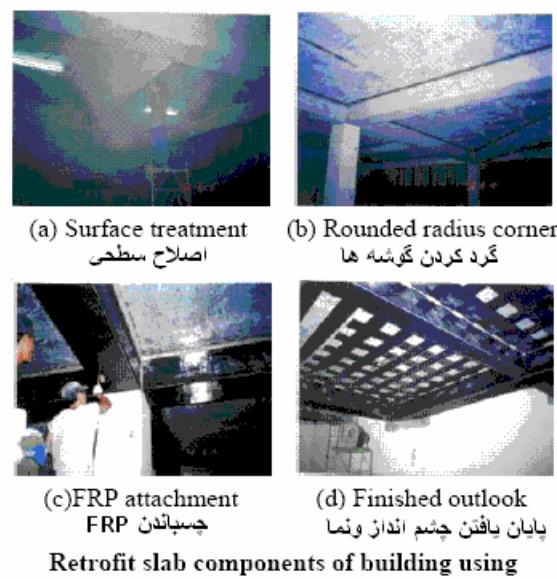
Near surface mounted rods نصب میلگرد های نزدیک به سطح

شکل ۲-۱۶ نحوه ترمیم و باز سازی عرضه یا قابله و پایه های پل آسیب دیده با میلگردهای نزدیک به سطح و پوشش های FRP [۱۶]

در سلسله شکلهای ۱۷ زیر پروسه ترمیم و بازسازی اعضا یا بخشهایی از سازه با ورقه FRP که در کشور تایوان انجام شده است چون تیر بتن آرم، ستون ساختمان و پایه پل، شمع کوبی و پایکهای تونل، دیوار برشی و دال بتن آرمه نمایش داده شده است.

شکل ۱-۱۷ ترمیم و باز سازی اعضای بتن آرمه با ورقه FRP [۱۵]

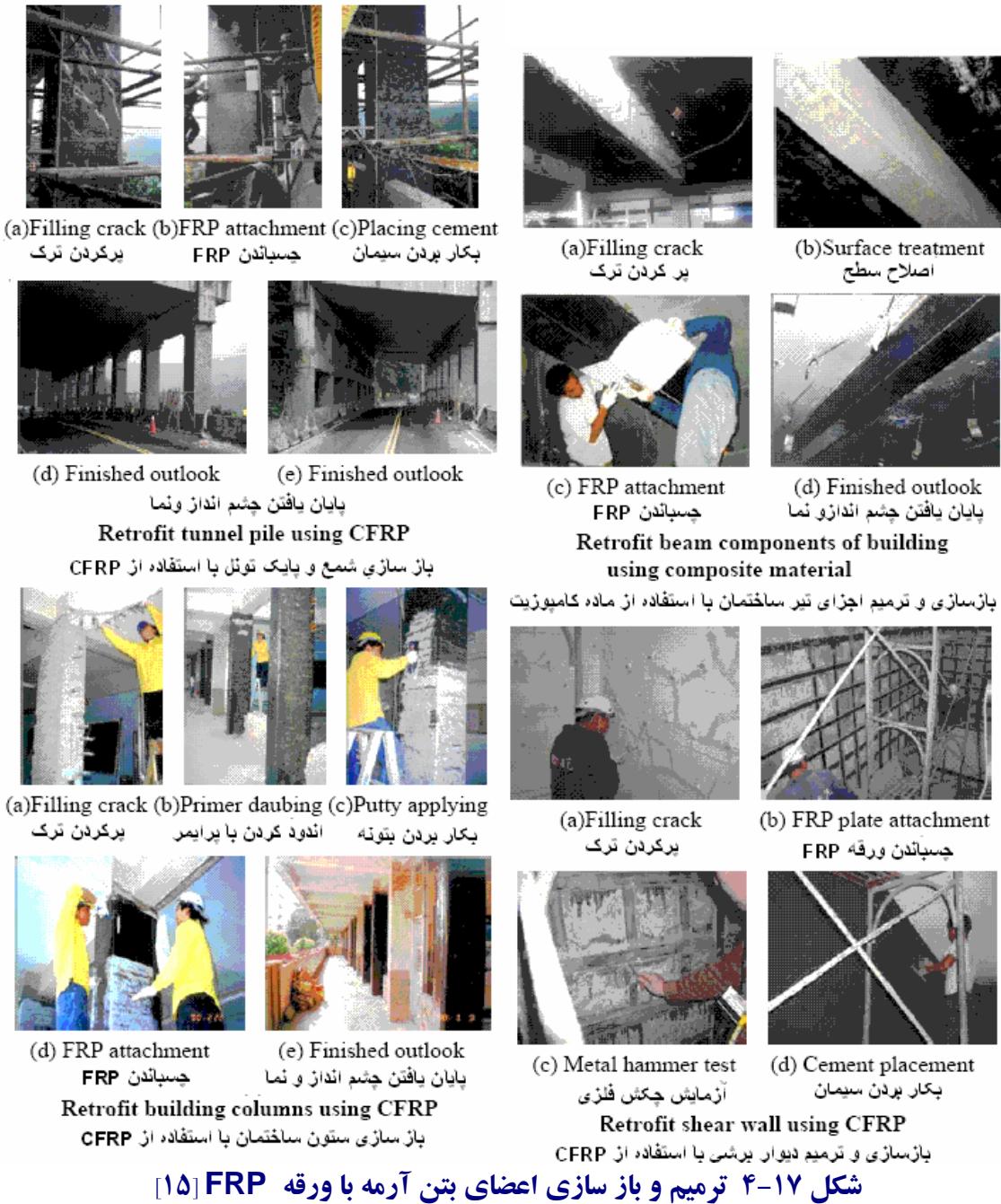

باز سازی و ترمیم اجزای دال پتن آرمه ساختمان با ماده کامپوزیت

شکل ۲-۱۷ ترمیم و باز سازی اعضای بتن آرمه با ورقه FRP [۱۵]

شکل ۳-۱۷ ترمیم و باز سازی اعضای بتن آرمه با ورقه CFRP [۱۵]

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد

با توجه به تکنیک‌های مختلف موجود تسلیح سازه بتن‌آرمه با ورقه FRP ، استفاده از روش کارآمد با توجه به شرایط محیطی و کیفیت اجرا برای بدست آوردن تقویت و ترمیم عضو سازه‌ای و رعایت اصول نصب و کنترل کیفیت برای مقاوم سازی مناسب ضروری است.

منابع:

- [1] Sami H.Rizkalla , Amir Mirmiran "Value Engineering &Cost Effectiveness of various Repair systems" Department of civil engineering Constructed facilities Laboratory, North Carolina state University April9,2003
 - [2] Tarek Alkhadji and Antonio Nanni "Surface Bonded FRP Reinforcement for Strengthening/Repair of Structural Reinforced Concrete" center for Infrastructure Engineering Students (CIES) University of Missouri-Rolla 223 Engineering Lab 1870 Miner Circle Rolla, MO 65409-0710-ICRI-NRCC Workshop, Baltimore, MD, Oct, 30,1999,19 pp
 - [3] A.Khalifa, T.Alkhrdaji, A.Nanni, and S.Lansburg "Anchorage of Surface Mounted FRP Reinforcement" Concrete International: Design and Construction Vol. 21, No.10, Oct 1999. pp 49-54
 - [4]-Ahmed Khalifa, Antonio Nanni "Improving shear capacity of existing RC T-section beams using CFRP composites" University of Missouri Rolla USA Cement & Concrete Composites"
 - [5] - Anthony J.Lamanna, Lawrence C, Bank, and David W.Scott- "Flexural Strengthening of Reinforced Concrete Beams Using Fasteners and Fiber-Reinforced Polymer Strips "- ACI Structural Journal June 2001
 - [6] -Svecova-H.Crocker-"Bridge deck repair and replacement" - University of Manitoba Civil Engineering Department April2002
 - [7] - A Guide for Composite Strengthening –Edge Structural Composites Strength through Technology
 - [8] J.GustavoTumialan, Pei-Chang Huang, Antonio Nanni, V&M Jones "Strengthening of An Impacted PC Girder on Bridge ST louts County, MO" Research Investigation RI99-041 University Missouri Rolla Submitted Feb 2001
- [۹]- ایمان الیاسیان - پایان نامه کارشناسی ارشد سازه دانشگاه یزد بهار ۱۳۸۴ - «بررسی تقویت برشی تیر بتن آرمه با ورقه FRP به روش اجزای محدود و به صورت پارامتریک »
- [10] -Antonio Nanni -" Composites: Coming on strong "– University of Missouri-Rolla-Concrete Construction VOL44-1999-P120
 - [11] Dai Jian Guo, Tamon UEDA "Interfacial Models for Fiber Reinforced polymer (FRP) Sheets Externally Bonded to Concrete"
 - [12] Elisa D.Sotelino, Ming-Hung Teng"Strengthening of Deteriorating Decks of Highways Bridges in Indiana Using FRPC" Final Report FHWA/IN/JTRP-2001/15-SPR-2490 Purdue University in Cooperation with the Indiana Department of Transportation and the Federal Highway Administration-West Lafayette Nov2001
 - [13] Shaun W.Hay, D, Sevecova "Literature Review of Research in Strengthening of Existing Structures Using FRP Sheets" Use of Composite Materials in Civil Engineering the University of Manitoba April 2002
 - [14] Bahram M.Shahrooz "Retrofit of Existing Reinforced Concrete Bridge with Fiber Reinforced Polymer Composites" Report No.UC-CII 01/01 Dec2001
Federal Highway Administration and Ohio Department of Transportation, University of Cincinnati college of Engineering, Ohio
 - [15] Fang-Yao YEH¹ and Kuo-Chun Chang² "Development and Application of Composite Materials Retrofit RC Structure Technology in Taiwan"

¹ Manager, Industrial Technology Research Institute, Materials Research Laboratories ² Professor, Department of civil Engineering, National Taiwan University

[16] NCHRP Report 514 National Corporative Highway Research Program "Bonded Repair and Retrofit of Concrete Structures Using FRP Composites "Recommendation Construction Specifications and Process Control Manual-Transportation Research Board

[17] J.Gustavo Tumialan, Nestore Galati, Sinaph M, Namboorimadathil and Antonio Nanni University of Missouri-Rolla "Strengthening of Masonry with FRP Bars" ICCI2002, San Francisco.CA.June 10-12